

ἐς βῆσσα, σημαίνουσα ὡς γνωστὸν, κοιλάδα εἶναι ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ οὐχὶ τόσῳ συνήθων καὶ ἐν αὐτῇ τῇ μέσῃ ἀρχαιότητι. ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ἀπαντᾷ δῆμος ἀρχαῖος, ἀνήκων εἰς τὴν Ἀντιοχίδα φυλὴν τῆς Ἀττικῆς καὶ κείμενος πλησίον ἐτέρου δήμου τῆς Ἀμφιτροπῆς, μεταξὺ Ἀναφλίστου καὶ Θωρικοῦ (Ξενοφ. περὶ προσ. 4.43). Περὶ τῆς ὀρθογραφίας τῆς λέξεως Βῆσσα, ὁ Στράβων λέγει τὰ ἑξῆς: «Τὸν ἐν Ἀττικῇ δῆμον ἀφ' οὗ Βησαιεῖς οἱ δημέται λέγονται ἐν τῷ ἐνὶ σίγμα γράφεται. Ἰπῆρχε προσέτι καὶ ἄλλος δῆμος ἐν Λοκρίδι, καλούμενος Βῆσσα· ἀλλὰ περὶ τούτου γνωματεύει ὁ Στράβων ὅτι γράφεται διὰ διπλοῦ σίγμα» (Στρ. 6, Θ. § 5). Ἰστα βλέπομεν ὅτι ἡ λέξις εἶναι ἀρχαιοτάτη καὶ διατηρήθη ἀδιάφθορος καὶ σήμερον ἐτι ἐν Σύρῳ. Ἐπίστευσις ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ ὀνομασία τοῦ Σίριγγος, μέρους τινὸς ἐν Σύρῳ ἐρήμου καὶ ἀναβλύζοντος ὡς ἀπὸ σωλῆνος διαυγέστατον ὕδωρ, ὅπερ ἀναφέρεται καὶ εἰς δημῳδὸς τι τῶν Συρίων ᾄσμα:

«Νά'χα νερὶ τοῦ Σίριγγα, σταφύλ' ἀπὸ τὰ Κρούσσα
καὶ ἔνα κλαδί βασιλικὸ ἀπὸ τὴν Κυπερούσσα.»

Ἡ ἐν τῷ στίχῳ τούτῳ ἀναφερομένη Κυπερούσσα, εἶναι ἑτέρα τοποθεσία τῆς νήσου, ὀνομασθεῖσα οὕτω βεβαίως ἐκ τοῦ κυπερίς, κοινῶς κύπειρη (τὸ παρὰ Γάλλοις souche). Ἡ δὲ παραγωγή τῆς ὀνομασίας ἐκ τῆς κυπαρίσσου εἶναι ὅλως ἀπίθανος, καθόσον αἱ κυπαρίσσοι εἶναι σπάνιαι ἐν τῇ νήσῳ, ἐν ᾗ ἡ κυπερίς, τὸ κοινότατον παρ' Ἀραψὶ χάμπου-λεζίζ, φύεται ἐν πολλοῖς τῆς νήσου μέρεσι.

Τῆς ἐξοχῆς Ἐπισκοπεῖον ὑπέρκειται βουνὸν πετρῶδες, καλούμενον Βώλακας· ἀναντιρρήτως δὲ εἶναι ἐκ τοῦ βώλαξ=ακος=βῶλος (ὡς ἡ παρ' Ὀμήρῳ ἐριβώλαξ Φθία ἡ πατρίς τοῦ Ἀχιλλέως).

Ἄλλαι ἀρχαῖαι ὀνοματοθεσίαι ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ εἰσὶν αἱ ἑξῆς: Παρακοπή ἐκ τοῦ παρακόπτειν· καὶ ὄντως τὸ μέρος τοῦτο τῆς πρὸς τὴν Ποσειδωνίαν ὁδοῦ εἶναι παρακεκομμένον, τέμνον πῶς καὶ τεμνόμενον. Βουρλάκκοι εἴτε Φουρλάκκοι, πιθανῶς ἐκ τοῦ βορβορολάκκοι, ἢ βουρκολάκκοι· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν πολλοῖς τῆς Ἑλλάδος μέρεσιν ἀναφέρονται τοποθεσίαι Βρυκολάκκοι, δὲν εἶναι ὅλως ἀπίθανον νὰ παρεφθάρη ἐκ τούτου· οὐχ ἥττον ἡ ῥίζα τῶν λέξεων τούτων φαίνεται Ἑλληνικὴ καθαρὰ, καὶ τοῦτο κυρίως ἐνδιαφέρει ἡμᾶς.

Παρὰ τὸν λιμένα τῆς Σύρου ὑπάρχει εἰδὸς τι λιμενίσκου, καλούμενου Ἀζόλιμνος, ἡτις δὲν εἶναι ἀπίθανον νὰ παρήχθη ἐκ τοῦ Ἀζα (ἔω-ἄζω) καὶ λίμνη, ἥτοι ξηρὰ λίμνη. Πιθανὸν ὅμως νὰ παρήχθη καὶ ἐκ τοῦ Ὀζόλιμνος, ὄζουσα λίμνη (ὡς Ὀζόλαι Λοκροί). Θέλει δὲ εἰσθαι ἐντὸς μεγάλης ἀμφιβολίας ἡ παραγωγή τῆς Ἀζολίμνου ἐκ τοῦ Ὀζολη θηλ. τοῦ Ὀζόλης, ὅπερ εἶναι οὐσιωστικὸν τοῦ ὄζαινα, εἰδους ὀκταπο-

δίου. Ἀλλὰ ἡ παραγωγή αὕτη εἶναι λίαν παρακεκινδυνευμένη, εἰ μὴ ὅλως ἀπορρίπτει.

Περὶ τοῦ λιμένος τῆς ἐξοχῆς Ποσειδίων (Ποσειδωνίων), ἐν οἷς ὑποτίθεται ὅτι ὑπῆρχεν ἱερὸν τοῦ Ποσειδῶνος, καθὼς καὶ περὶ τοῦ γείτονος αὐτῶν Φοίκικος καὶ τινων ἄλλων τοποθεσιῶν ἀναφέρονται τινα ἐν τῇ Revue archéologique (ἐν φυλ. Ὀκτωβρίου 1862), ἀλλ' ἡ ὑπόθεσις τοῦ διατριβογράφου περὶ τῆς ἐν Σύρῳ θέσεως Καδεῖρι (:), ὡς διατηρησάσης τὴν ὀνομασίην ταύτην ἐκ τινος ἀρχαίου ναοῦ θεοῦ τινος τῶν Καδεῖρων μοι φαίνεται λίαν ἀπίθανος.

Ἐν γένει δὲ σημειῶ ὑμῖν ὅτι ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ διατηρήθησαν ἐν πολλοῖς μέρεσιν ὀνομασίαι ἀρχαιοτάται καὶ λίαν κατάλληλοι πρὸς τὰς τοποθεσίας· λέγω δὲ τοῦτο ἐλπίζων ὅτι καὶ αἱ ὀνομασίαι ἄλλων τινῶν τοποθεσιῶν, οἷον ἡ τῶν Γραμμάτων, ἡ τοῦ Κοῦ(μ)μοῦ (πιθανὸν ἐκ τοῦ Κομμοί, στολισμοί, μέρος ὑπηρεπισμένον), ἡ τῆς ἐξοχῆς Μάννα, ἡ τῶν Τελλάντων καὶ ἡ τῆς παραθαλασσίας Βάρι(δ)ος (ἴσως εἰς τοῦ βάρις, βάριδος, σχεδίας ἢ πύργου), ἀποπνέουσι τινα ἀρχαιοπρέπειαν, καὶ δύνανται μετὰ ἀπειρων ἄλλων νὰ παραταχθῶσιν ὡς μικροσκοπικοὶ ἐθελονταὶ ἐν τῇ λεγεῶνι τῶν ὑπὲρ τῆς γλώσσης μας καὶ κατὰ τοῦ ἀπαισιοδόξου ἐκείνου Γερμανοῦ μαρτυριῶν.

TIM. A. AMERLAGE.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Medieval Greek texts, being a collection of the earliest compositions in vulgar Greek prior to the year 1500, edited with prolegomena and critical notes by Wilhel Wagner Ph. D. part. I. — Published for the philological society by Asher et Co.

Ἡ μελέτη τοῦ μεσαιωνικοῦ ἑλληνισμοῦ δὲν ἐπιδιώκεται παρ' ἡμῖν ὅσον ἔπρεπεν. Ἡ δόξα τῶν ἀρχαίων, κολακεύουσα τὴν ἐθνικὴν ματαιότητα, ἀπορροφᾷ ὁλόκληρον τὴν προσοχὴν καὶ τὴν λατρείαν ἡμῶν· εἰς ὅλα δὲ τὰ ζητήματα τὰ συνεχόμενα μετὰ τὸν πολιτικὸν ἡμῶν βίον, φέρομεν εἰς τὸ μέσον τὸ κλέος τῆς ἀρχαίας προγονικῆς ἐποχῆς, λησμονοῦντες, ἢ πασχίζοντες νὰ παρασιωπήσωμεν τὸ μέγα χάσμα ὅπερ μᾶς διαχωρίζει ἡ μᾶς ἐνόνει μετὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην.

Καὶ ὅμως ἡ γνῶσις τοῦ παρασιωπούμενου τούτου παρελθόντος θὰ ἦτο λυσιτελὴς ὑπὸ πάσας τὰς ἐπόψεις, καὶ θὰ μᾶς ἔφερεν εἰς ὑγειέστερα συμπεράσματα ὡς πρὸς πάντα τὰ ἀντικείμενα τῶν ἐθνικῶν συζητήσεων. Καὶ εἰς τὰ πολιτικά, (ἅτινα δυστυχῶς ἐπασχολοῦν τοσοῦτον τὸν καιρὸν τῶν τε ἐχόντων καὶ τῶν μὴ ἐχόντων τὰ προσόντα νὰ σώσωσι τὴν πατρίδα,) καὶ εἰς τὰ πολιτικά αὐτὰ πολὺ ἐπιτυχέ-

στεροι θὰ ἤμεθα, ἂν εἶχομεν συνεχέστερα εἰς τὸν νοῦν τοὺς αἰῶνας τοῦ μεσαιωνικοῦ ἡμῶν βίου· ἀπ' ἐναντίας, περὶ μὲν τοῦ σκοτεινοῦ τούτου παρελθόντος οὐδεὶς λόγος γίνεται· ἐξαπατῶντες δὲ ἡμεῖς αὐτοὺς μὲ τὰ μεγαλόηχα τῶν ἀρχαίων ὀνόματα, στηρίζομεν ἐπ' αὐτῶν ἀξιώσεις, αἵτινες θὰ ἦσαν γελοῖαι, ἂν δὲν εἶχαν θλιβεράς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ συνεπειάς. Ἀλλ' ὑπὸ φιλολογικὴν πρὸ πάντων ἔποψιν, θὰ ἦτο μέγιστον βοήθημα ἡ διὰ τῶν μεσαιωνικῶν σπουδῶν ἐξέλεγχις τῶν περιπετειῶν τῆς γλώσσης, καθόσον ἴσως τοιοῦτοτρόπως ἐπισπεύδετο ἡ λύσις τοῦ ζητήματος περὶ τῆς νέας ἑλληνικῆς διαλέκτου· ζητήματος ὁπισθοδρομοῦντος τὴν διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν τοῦ ἔθνους διαίπλασιν, ἐνὸς ἢ σκέψις τῶν γραφόντων εἶναι οὐχὶ τόσον ἐλάττω γράψωσιν, ὅσον πῶς θὰ γράψωσιν.

Ἐκτὸς τούτων πάντων, τὰ σωζόμενα μνημεῖα τοῦ ἑλληνικοῦ μεσαιῶνος ἀποδεικνύουν τὴν σχέσιν, ἣτις τότε ὑπῆρχε μετὰ τὴν Δύσεως καὶ Ἀνατολῆς. Ὁ δὲ πολλαπλασιασμὸς τῶν ἀποδείξεων ὅτι διήλθουμεν καὶ ἡμεῖς τὴν αὐτὴν ἐν μέρει μὲ τὴν λοιπὴν Εὐρώπην μεσαιωνικὴν ἀγωγὴν, δύνата νὰ διαφωτίσῃ πολλὰ σκοτεινὰ σημεῖα τοῦ παρελθόντος, καὶ τοῦ παρόντος ἐστὶ. Τὴν τοιαύτην μετὰ τῆς Γαλλίας ἰδίως σχέσιν, ἐπραγματεύθη λίαν ἐπιτυχῶς ὁ Κ. Gidel εἰς σύγγραμμά (1) ἐπαξίως στεφθὲν ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς ἀκαδημίας.

Παρ' ἡμῖν, μολὶς πρό τινων ἐτῶν ἤρχισαν τινὲς τῶν λογίων νὰ ἐνασχολῶνται σπουδαίως περὶ τὰς τοιαύτας μελέτας. Ἀλλ' ἀνάγκη τὸ καλὸν αὐτῶν παράδειγμα νὰ καρποφορήσῃ, ἐξάπτων ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὴν τοῦ κοινοῦ περιέργειαν καὶ μέριμναν ὑπὲρ τῶν τοιούτων μελετῶν, αἵτινες ἔπρεπε κυρίως νὰ ἦναι στάδιον φιλολογικῆς διακρίσεως διὰ τοὺς Ἕλληνας. Ἐνὸς ὅμως οἱ ἡμέτεροι μένουσιν ὀπίσω, μεγάλη ὀφείλεται χάρις εἰς τοὺς σοφοὺς ἀλλοφύλους, τοὺς χάριν τῆς ἐπιστήμης ἐνασχολουμένους εἰς τὰ τοιαῦτα.

Εἰς τὴν χορείαν τῶν τοιούτων ἑλληνομαθῶν ξένων εἶχομεν ἤδη νὰ κατατάζωμεν τὸν Κύριον Βιλέλμον Βάγνερ, τὸν ἐκδόντα διὰ τῆς ἐν Λονδίῳ φιλολογικῆς ἐταιρίας συλλογὴν ἑπτὰ ποιημάτων, πρὸ τοῦ 1500 μ. Χ. στιχοῦργηθέντων, ἐξ ὧν τρία πρῶτον ἤδη δημοσιεύονται.

Τὰ τέσσαρα καὶ ἄλλοτε ἐκδοθέντα εἶναι τὰ ἑξῆς:

Α'. Ἡ ἀναγνώρισις. Ποίημα ἐκ στίχων 70 ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Κ. Ζαμπελίου κατὰ πρῶτον ἐκδοθὲν, τὸ ἀρχαιότερον ἴσως τῶν δημοτικῶν τῆς Ἑλλάδος φαιμάτων.

(1) Etudes sur la littérature grecque moderne 1861.

Β'. Διήγησις ἐξαίρετος ἐρωτικὴ καὶ ξένη, Φλωρίου τοῦ πανευτυχοῦς καὶ πόρης Πλατωναφώρης. — Ἡ διήγησις αὕτη, ἐκ στίχων 1875, ἐδημοσιεύθη καὶ εἰς τοῦ καθηγητοῦ Μαυροφρείδου τὴν ἐκλογὴν μνημείων νεο-ἑλληνικῶν. Ὁ Κ. Gidel εἰς τὸ προμνημονευθὲν ἀξιόλογον σύγγραμμά του, ποιεῖται ἱκανὸν λόγον περὶ τοῦ ἀρχαίου τούτου στιχοῦργήματος. — Τὸ μεσαιωνικὸν γαλλικὸν ποίημα «Histoire des Aventures de Floire et Blancheflor» μεταφρασθὲν εἰς πλείστας γλώσσας, μετηνέχθη καὶ εἰς τὴν ἑλληνικὴν, οὐχὶ ὁμῶς ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ κατ' εὐθείαν, ἀλλὰ ἐκ τῆς Ἰταλικῆς μιμήσεως τοῦ Βοκακίου. Κατὰ τὸν Κ. Gidel, ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς Ἰταλικῆς ταύτης μιμήσεως (Filosopo, di Giovanni Boccaccio,) συνέγραψεν ὁ Ἕλλην ποιητὴς τὴν ἐξαίρετον καὶ ξένην διήγησιν του.

Γ'. Ἱστορικὴ ἐξήγησις περὶ Βελισσαρίου, ἐκ στίχων 840.

Δ'. Θρήνος τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐκ στίχων 1044.

Ἐκ τῶν δύο ποιημάτων τούτων τοῦ Ρόδου Γεωργιᾶ, τὸ μὲν πρῶτον εἶχεν ἐκδώσει τὸ 1843, ὁ Ἄγγλος Dr Giles. Ἀλλ' ἠδύνατο καὶ τοῦτο νὰ καταχθῇ μετὰ τῶν ἀνεκδότων, καθότι μόνον 60 ἀντίτυπα εἶχον ἐκτυπωθῇ. Ὁ Κ. Βάγνερ φρονεῖ ὅτι τὸ ποίημα τοῦτο εἶναι τὸ ἐν Βενετίᾳ τυπωθὲν τὸ 1554 ὑπὸ τὸν τίτλον: Διήγησις εἰς τὰς πράξεις τοῦ περιβοήτου στρατηγοῦ τῶν Ῥωμαίων μεγάλου Βελισσαρίου, κατὰ τὴν ἐν τῷ Καταλόγῳ τοῦ Κ. Α. Π. Βρετοῦ σημείωσιν (ἐν σελίδι 29)· ὁ δὲ Κ. Gidel περὶ τοῦ αὐτοῦ ποιήματος γράφει ὅτι εἶναι très connu dans la Grèce et nouvellement réimprimé. — Μὴ γνωρίζων τί μὴδὲ περὶ τοῦ ἐν Βενετίᾳ ἐκδοθέντος βιβλίου μὴδὲ περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀναφερομένων ὑπὸ τοῦ Γάλλου συγγραφέως μετατυπώσεων, δὲν εἶμαι ἐντεῦθεν εἰς θέσιν νὰ ἐξακριβώσω ἂν ὁ Dr Giles δὲν ὑπῆρξε τῷ ὄντι ὁ πρῶτος τοῦ ποιήματος ἐκδότης.

Ὁ «Θρήνος τῆς Κωνσταντινουπόλεως» ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Ellissen εἰς τὸν γ' τόμον τῶν νεοελληνικῶν ἀναλέκτων του.

Τὰ τρία ἀνεκδότα τῆς συλλογῆς ποιήματα εἶναι τὰ ἑξῆς:

α.) Διήγησις πολυπαθοῦς Ἀπολλωνίου τοῦ Τύρου.

β.) Θρήνος περὶ Ταμὸρλάγγου.

γ.) Τὸ θαυαστικὸν τῆς Ρόδου.

Τὸ πρῶτον τῶν ποιημάτων τούτων, ἐκ στίχων 852, ἀντέγραψε διὰ τὴν ἐκδότην ἐκ τοῦ χειρογράφου τῆς Παρισίνης βιβλιοθήκης ὁ Κ. Gidel, ὅστις ἐπλούτισε τὴν συλλογὴν τοῦ Κ. Wagner δι' ἀξίας λόγου διατριβῆς περὶ τοῦ ποιήματος τούτου.

Κατὰ τὸν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ χειρογράφου τίτλον,

ἡ διήγησις εἶναι μεταγλωττίσμα ἀπὸ Λατινικῆς εἰς Ῥωμαϊκὴν.

Ἀλλὰ φαίνεται παραδεδειγμένον ὅτι ἡ ἱστορία αὕτη τοῦ Ἀπολλωνίου εἶχε γραφῇ ἀνέκαθεν ἑλληνιστί, καὶ ὅτι μεταφρασθεῖσα εἰς τὴν Λατινικὴν (τὸ ὅποιον πιθανῶς σημαίνει τὴν Ἰταλικὴν,) μεταφέρθη ἐκ τῆς ξένης γλώσσης εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἐκ νέου, διὰ τοῦ μεταγλωττίσματος τούτου. Ἡ αὕτη ὑπόθεσις στιχουργηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Γαβριὴλ Κοντιάνου, ἐξεδόθη πολλάκις ἐν Βενετίᾳ, κατὰ τὴν λεπτομερῆ ὑπ' ἀριθ. 36 σημείωσιν τοῦ κταλόγου τοῦ κ. Α. Π. Βρετοῦ. Ἀλλ' ἀγνοῶ κατὰ πόσον τὸ ἔργον τοῦ Κοντιάνου ἔχει σχέσιν μὲ τὸ ἤδη ἐκδιδόμενον χειρόγραφον.

Τὸ ἐν Παριείοις χειρόγραφον τοῦτο εἶναι ὡς φαίνεται γεγραμμένον· τὸ δ' αἰνιγματώδεις τῆς γραφῆς φέρει συχνάκις εἰς ἀμυχανίαν καὶ τὸν Γάλλον καὶ τὸν Γερμανὸν φιλόλογον. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο δι' αὐτοὺς (καὶ δι' ἅπαντα ἐν γένει ἄλλογενῆ) νὰ ἔχωσι τὴν βοήθειαν Ἑλλήνων εἰς τοιαύτας ἀντιγραφὰς καὶ ἐκδόσεις νεο-ελληνικῶν κειμένων· ὁ Ἕλλην, καὶ ὁ μὴ οὐδαμῶς φιλόλογος, δύναται, καθ' ὃ Ἕλληνα, νὰ διαφωτίσῃ πολλὰ σκοτεινὰ χωρία, τὰ ὅποια ὁ βαθύτερος ξένος φιλόλογος δυσκόλως ὑπερπηδᾷ. Ὡς παράδειγμα τῶν τοιούτων δυσκολιῶν παραθέτω τοὺς ἐξῆς δύο στίχους:

στ. 131. Εἰ δ' οὐ χαρῆς ἐν [τῇ] ὁδῷ [μηδέχης τι] νὰ ζήσης.
στ. 576. Μὴ κόρι νὰ ἔχῃς τὸ πικρὸν παρὸς τὴν λύπην ποῦχω.

Ἐκ τῆς παρατιθεμένης εἰς σημειώσεις γραφῆς τοῦ χειρογράφου, ἡ διόρθωσις φαίνεται εὐκόλος εἰς τὸν Ἕλληνα ἀναγνώστην, τοῦ μὲν πρώτου στίχου ὡς ἐξῆς:

Εἰδὲ οὐκ εὖρεις ἐν ὁδῷ σῖτον νὰ φῆς νὰ ζήσης
τοῦ δὲ δευτέρου:

Μικὰρι νὰ ἔχῃς μοῦ τὸ πῆ πάρου τὴν λύπην ποῦχω.
Καὶ λέξεις δὲ διάφοροι ἠδύναντο εὐχερῶς νὰ διορθωθῶσιν· οὕτω ἐν στίχῳ:

221 ἀντὶ ἐμροστιὰν γράφε ὑμνωδίαν

412 » [καὶ] αἶαν » ὄσταν

415 » αἰζαρεν » ἐδύζαρεν

575 » φῶτιν » φωνῆν, κ.τλ.

Ὁ Θρήνος περὶ Ταμυρλάγγου, ἐκ στίχων 95, ἀντεγράφη ἐπίσης ἐκ χειρογράφου τῆς αὐτοκρατορικῆς τῶν Παρισίων βιβλιοθήκης. Τὸ περίεργον τοῦτο ἀπόσπασμα ποιήματος ἀναγομένου εἰς τὸ πρῶτον ἡμισυ τοῦ 15ου αἰῶνος, ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Κοραῆ εἰς τὰ προλεγόμενα τοῦ δευτέρου τόμου τῶν Ἀτάκτων του, ὁμοῦ μὲ τὰ ἄλλα μνημεῖα τῆς αὐτῆς ἐποχῆς, ἀπὸ τὰ ὅποια ὡς λέγει σῆρανίσθη τὸ γλωσσολογικὸν δοκίμιόν του.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τούτου τὴν ἀντιγραφὴν παρεισέφρησαν ἀμφίβολοί τινες ἐξηγήσεις οἷον:

ἐν στίχῳ 27 ὁποῖον ἀντὶ Μεσσίαρ

» 31 ἀναχορὸν » ἀναχωρῶν

» 66 ἀκολουτῆσαι » ἀκολουθῆσαι

» 79 ἀχείρωτους » ἀχύρω τοὺς

ἐν δὲ στίχῳ 46:

«σκορπίζει τὸ φυσάτον[του]ρεύγουν καὶ οἱ τὸν πέντε»

ἴσως ἠδύνητό τις ν' ἀναγνώσῃ ἠτῶνται πάντες· ἀντὶ τοῦ ἀκαταλήπτου οἱ τὸν πέντε.

Τὸ θανατικὸν τῆς Ῥόδου (ἐκ στίχων 644) πρῶτον ἤδη διὰ τύπου ἐκδιδόμενον ἀντεγράφη ἐκ τοῦ αὐτοῦ Παρισίου χειρογράφου, τοῦ περιλαμβάνοντος καὶ τὰ ἕτερα δύο ποιήματα τοῦ Γεωργιλᾶ. Περὶ τοῦ ποιητοῦ τούτου προτάσσει ὁ Κ. Βάγνερ λεπτομερῆ σημείωσιν ἐκθέτουσαν τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους ἀντιτασσόμενος εἰς τὸν σοφὸν Ellissen, παραδέχεται τὰ συμπεράσματα τοῦ Κοραῆ (εἰς τὰ μνημονευθέντα προλεγόμενά του), ἀποδίδοντας εἰς τὸν Γεωργιλᾶν καὶ τὰ τρία ταῦτα στιχουργήματα. Τὸ *Θανατικὸν τῆς Ῥόδου* εἶναι τὸ μόνον ὁμοιοκατάληκτον ποίημα τῆς συλλογῆς τοῦ Κ. Βάγνερ. Εἶναι δὲ τὸ τελευταῖον τῶν ἐν τῷ βιβλίῳ ἐπτὰ στιχουργημάτων. Τὰ εἰς τοῦτο ἀμφίβολα χωρία εἰναι ὀλίγα· ἡ παρομοίωσις τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ μὲ τὰ τοῦ τζουκαλᾶ (στ. 244—254) διευκρινεῖται διὰ τῆς παραθέσεως τῆς δημώδους παροιμίας: «Ὅπου θέλει ὁ τζουκαλᾶς κολλᾷ τ' αὐτιά τοῦ τζουκαλιοῦ» (ἴδε Βενιζέλου παροιμίας, σελ 175 § 31 τῆς δευτέρας ἐκδόσεως.)

Ἄν ἴσως καὶ ὁ τζουκαλᾶς ἔχῃ μεγάλην ἄδεια,
Καὶ κάμνῃ ἀγγεῖα εὐμορφα, κατὰ μὲ τὰ σημάδια,
Καὶ νὰ κολλήσῃ καὶ τ' αὐτιά (οὐχὶ τὸ πτῖδον) ὅπου δ' αὖ
[τοῦ ἀρίστου,
Κάμνῃ καὶ πάλιν ἄσχημα παραστραβοφτιασμένα (οὐχὶ πτια-
[σμένα])
Τ' αὐτιά (οὐχὶ τὰ πτιά) τὸ στόμα ἔς τὸ κορμί νὰ ν' στραβοκολλῇ
[λημένα κτλ.]

Ἐν σημειώσει εὐθύς ἀπ' ἀρχῆς τοῦ βιβλίου, ὁ εὐταίριδος Γερμανὸς, «διαβεβαιῶν τοὺς ἀναγνώστας του, Ἕλληνας ἢ καὶ ἄλλους ἐνδιαιφερομένους εἰς τὰ τοιαῦτα, ὅτι ἀνέλαβε τὸ ἔργον ἀπὸ ἔρωτα πρὸς τὰς τοιαύτας μελέτας ὠθούμενος, οὐχὶ δ' ἐπὶ σκοπῷ ν' ἀνταμειφθῇ αὐτὸς διὰ τε τὰ ἐξοδά του καὶ τὸν κταναλωθέντα χρόνον, ἢ νὰ ὠφελήσῃ κατὰ τι τὴν ἑταιρίαν, τὴν γενναίως ἀναλαβοῦσαν τὴν δημοσίευσιν τῆς συλλογῆς.» Καὶ τῷ ὄντι, ἀπαιτεῖται μέγας βαθμὸς ἔρωτος ἐπιστημονικοῦ, διὰ νὰ δοῦν ξένος λόγιος εἰς τοιαύτας μελέτας. Παρεκτὸς τῶν δυσκολιῶν τὰς ὁποίας παρέχει ἡ ἀντιγραφὴ αὕτη τῶν ἀνορθογράφων καὶ κακῶς γεγραμμένων κειμένων, τὸ διεσθαρμένον λεκτικόν, ἡ μισοῦστος φράσις, ἡ ἄνιστος σύνταξις, αἱ στρεβλωμέναι ιδέαι τῶν χειρογράφων τούτων δὲν ὑποκρύπτουσιν ἐννοίας, τῶν ὁποίων ἡ ἀνακάλυψις νὰ ἐπιφυλάττῃ ἠθικὴν τινὰ ἀ-

μοιῶν διὰ τὸν ὑπομονητικὸν ἐρευνητὴν. Ἀλλὰ τὰ ἔργα ταῦτα, καὶ τοὶ μὴ ἔχοντα ἀξίαν ποιητικὴν, εἶναι ὅμως λίαν ἐνδιαφέροντα ὑπὸ τὴν ἐποψιν τῆς ἱστορικῆς φιλολογίας, καθόσον δι' αὐτῶν κυρίως δύναται τις νὰ ἰχνηλατήσῃ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ μὀρφωσιν τῆς νεο-ελληνικῆς διαλέκτου.* Ταῦτα λέγει ὁ Κ. Βάγνερ εἰς τὰ ἀξία πολλοῦ λόγου προλεγόμενά του, ὅπου ἐπισταμένως πραγματεύεται περὶ τοῦ πολιτικοῦ στίχου καὶ τῶν μεσαιωνικῶν ποιημάτων. Τελευταῖα δὲ τὰ προλεγόμενα διὰ τῆς ὑποσχέσεως νὰ ἐκδώσῃ καὶ ἕτερα νιο-ελληνικά τοιαῦτα κείμενα, πρὸς δὲ καὶ γλωσσάριον, μετὰ σημειώσεων ἐξηγητικῶν ἐπὶ τῆς ὅλης συλλογῆς. Πᾶς Ἕλλην δεῖ τις λάβῃ ἀνὰ χεῖρας τὴν πρώτην ἤδη δημοσιευομένην δόσιν τῆς συλλογῆς του (ἐλπίζω δὲ πολλοὶ Ἕλληνες νὰ λάβωσιν αὐτὴν εἰς χεῖρας,) θὰ εὐχηθῇ βεβαίως ὑπὲρ τῆς ταχείας ἐκπληρώσεως τῆς ὑποσχέσεως ταύτης τοῦ λογίου ἐκδότου.

Ὁ Κ. Βάγνερ, καὶ τοὶ νέοι τὴν ἡλικίαν, ἀπέκτησαν ἤδη φήμην δοκίμου φιλόλογου, διὰ τῶν ἐπιτυχῶν δειγμάτων τῆς τριβῆς αὐτοῦ περὶ τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας καὶ Λατίνους συγγραφεῖς. Ἐν παρήργῳ δὲ περὶ τὴν νεώτεραν Ἑλληνικὴν γλωσσολογίαν ἀσχολούμενος, καὶ μηδέποτε ἐν Ἑλλάδι διατρίψας, εἶναι ἀξιοθαύμαστος διὰ τὴν φιλολογικὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν κριτικὴν ἀγχίνουαν, τῶν ὁποίων ἐνδειξὴν παρέχει ἡ πρώτη αὕτη συλλογὴ τοῦ νεο-ελληνικῶν μνημείων.

Α. ΒΙΚΕΛΑΣ.

Δοκίμιον περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν συγγραμμάτων Μητροφάνους τοῦ Κριτοπούλου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, ὑπὸ Ἀνδρονίκου Κ. Δημητραπεπούλου ἀρχιμανδρίτου. Ἐν Λαυσίᾳ 1870.

Περὶ Μητροφάνους τοῦ Κριτοπούλου ὀλίγα ἐγινώσκωμεν μέχρι τῆς σήμερον, καὶ ταῦτα ἀτελεῖ ἐσθ' ὅτε δὲ καὶ ἡμαρτημένα. Ἡ ἄγνοια δὲ αὐτῇ ἦτο ἐπιζήμιος εἰς τε τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ τὴν καθόλου ἐθνικὴν ἡμῶν ἱστορίαν, διότι ὁ ἀοίδιμος ἐκεῖνος οὐ μόνον σοφὸς θεολόγος ὁμολογήθη παρὰ τῶν τότε σοφωτάτων ἀνδρῶν τῆς Δύσεως, ἀλλὰ καὶ μεγαλοπρεπεστάτης ἔτυχε δεξιώσεως παρὰ τε αὐτῶν καὶ παρὰ τῶν ἡγεμόνων μάλιστα τῆς Ἀγγλίας καὶ Γερμανίας, ὁποίας οὐδ' ὁ ἐπ' ἐσχάτων ἐπισκεφθεὶς τὴν ἀλλοδαπὴν σεβασμιώτατος ἀρχιεπίσκοπος Σύρας ἠξιώθη. Ἐπινεύσει ἰσχύου τοῦ Α' τῆς Μεγάλης Βρετανίας πέντε ἔτη ἐμαθήτευσεν εἰς τὰ ἐν Ὁξωνίᾳ διδασκτῆρια δαπάνῃ ἡγεμονικῇ· ἀλλὰ καὶ βιβλία πολύτιμα ἐδωρήσατο αὐτῷ ὁ βασιλεὺς καὶ συγκατήριον ἐπιστολὴν φέρουσαν τὴν ὑπογραφήν καὶ τὴν σφραγίδαν αὐτοῦ καὶ ἐρμηνεύουσαν τὴν ὑπὲρ τοῦ Ἑλλήνου κληρικοῦ ἀγαθὴν δόξαν ἐπεδαψίλευσε· πλείστοι δὲ ἄλλοι τῶν ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ἑλβετίᾳ κρατούντων ἐ-

ξένισαν μετὰ φιλοφροσύνης ἰδιαζούσης τὸν ἄνδρα, καὶ δημοσίοις ἀναλώμασι διέθρεψαν, καὶ βιβλία καὶ χρήματα ἐπεδράδευσαν.

Τὰς εἰδήσεις ταύτας καὶ ἄλλας σπουδαιοτέρας ἀφορώσας εἰς τὸν βίον τοῦ Μητροφάνους ἀπήντησεν ὁ φιλόπονος καὶ φίλος τοῦ ἑλληνικοῦ ὀνόματος συγγραφεὺς ἐξ ἐπισήμων ἐγγράφων κειμένων ἐν βιβλιοθήκαις, καὶ ἐξ αὐτογράφων ἐπιστολῶν αὐτοῦ τοῦτο τοῦ Μητροφάνους.

Εἶχε δὲ ἀποσταλῆ ὁ ἐκ Μακεδονίας οὗτος ἱερομόναχος εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην παρὰ τοῦ κλεινοῦ πατριάρχου Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως, «εἶνα μάθῃ ἂν δύνανται αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἀναμορφωτῶν ἐνωθῆναι τῇ ἑλληνικῇ ἐπὶ τρισὶν ὅροις.»

Περὶ τὸν νὰ εἰπώμεν ὅτι οἱ ὅροι οὗτοι κατ' οὐδὲν ἀντέβαινον εἰς τὰ δόγματα τῆς ἀνατολικῆς ὁρθόδοξου ἐκκλησίας. Ἐνδιατρίβομεν μόνον ὁπωσοῦν εἰς τὸν τρίτον, καθὼς ἀποδεικνύοντα ὅτι καὶ πρὸ τριῶν περιόδου ἑκατονταετηρίδων, μετὰ τῆς ἐπικρατούσης κατὰ τὴν ἀνατολὴν διανοητικῆς σκοτίας καὶ βαρβαρότητας, οὐκ ἐπέλειπον τῷ ἡμετέρῳ ἔθνει ἄνδρες νουνεχεῖς, ἀνεξάρτητοι τὸ φρόνημα καὶ καθαροὶ προλήψεων. Ἰδοὺ αὐτός·

«Ἐκατέρω τῶν ἐκκλησιῶν ὀφείλει ἀνέχεσθαι τὰς τῆς ἑτέρας θρησκευτικὰς τελετάς, εἰ μὴ περιέχουσιν τι ἐναντίον τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς οἰκοδομῆς τῆς ἐκκλησίας.»

Ἐὰν καλῶς ἐνοήσαμεν ὅσα ἐρρέθησαν καὶ ἐγράφησαν οὐ πρὸ πολλοῦ ἐν τε Κωνσταντινουπόλει καὶ Ἀγγλίᾳ, αὐτὸ τοῦτο δοξάζουσιν οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν ἐνωσιν τῶν ἐκκλησιῶν· ὑποθέτομεν δὲ ὅτι ὁ ὅρος οὗτος θὰ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὰς ἐναντίον τοῦ Λουκάρεως συκοφαντίας.

Μετὰ ὀκταετῇ ἀποδημίαν ὁ Μητροφάνης ἐπανῆλθε τῷ 1629 ἔτος εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐκαίθεν μεταβάς οὐ μετὰ πολὺ εἰς Ἀλεξανδρείαν, χειροτονήθη κοινῇ ψήφῳ κλήρου τε καὶ λαοῦ πατριάρχης.

Τὰ παρὰ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Ἀνδρονίκου δημοσιευθέντα ὀλίγα μὲν ἀλλ' ἐμφαντικὰ περὶ τοῦ βίου τοῦ Μητροφάνους, γεννώσι τὴν δικαίαν ἐπιθυμίαν νὰ ἴδωμεν ἐκδιδόμενα εἰς φῶς καὶ τὰ χειρόγραφα τούτου, ἅμα δὲ καὶ ὅσα ἐγράφησαν ὑπὸ τῶν κατὰ τὴν Δύσιν περὶ αὐτοῦ. Ἐπιτήδειος δὲ πρὸς τοῦτο ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἀνὰ χεῖρας πονήματος, εἰ ποτέ τις εὐπορος αἰσθανόμενος ἴσῃν πρὸς αὐτὸν φιλοτιμίαν συντελέσῃ εἰς τὴν ἐκδοσιν.

Ἐν κεφαλίδι τοῦ *Δοκιμίου* προτάσσεται καὶ εἰκὼν τοῦ Κριτοπούλου, ἧς τὸ πρωτότυπον εὗρέθη ἐν Γερμανίᾳ· εἶναι δὲ, ὡς φαίνεται, ἀπαράλλακτος πρὸς τὴν ἐν τῇ Μητροπόλει Καίρου σωζομένην, περὶ ἧς ἐγράψαμεν τὸ 1863 τὰ ἐξῆς·

«Ὡς δὲ τῇ αἰθούσῃ τῆς ὑποδοχῆς κρέμονται ἐπὶ τοῦ τοίχου εἰκόνες δύο, περιστῶσαι πρωτομᾶς κάλλιστα ἐξωγραφημένας ἐπὶ ὀρειχάλκου, τῶν ὁποίων τὰ χρώματα διατηροῦνται ἐπίσης κάλλιστα. Καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ἐξεικονίζεται ἀνὴρ ἀσκεπής, φέρον γένειον, ἐγκόλπιον, πάπυρον, μανδύαν, περιλαίμιον ὀρθὸν ὡς ἐπὶ Λαδοβίκου ΙΔ', καὶ παράσημον ἐκ δεξιῶν προσόμιον λευίῳ. ἔχει δὲ περὶ τὴν κεφαλὴν λατινικὴν ἐπιγραφὴν λέγουσαν τάδε:

«W. G. W. Jacobus ætatis suæ anno 46 nativitatē Christus 1637.»

«Ἡ δὲ δευτέρᾳ περιστᾷ γενειοφόρον ἐπίσης ἀσκεπῆ, εὐλογοῦντα διὰ τῆς δεξιᾶς καὶ ἐν τῇ ἀριστερᾷ κρατοῦντα βιβλίον. Τὸ περιλαίμιον αὐτοῦ εἶναι λευκὸν καὶ οὐχὶ ἀνωρθωμένον ὡς τὸ τοῦ ἑτέρου· περὶ δὲ τὴν κεφαλὴν ἀναγινώσκονται ἑλληνιστί τε καὶ λατινιστί τὰ ἑξῆς:

«Με ης Κρητόπουλος

«ἀ ἐκ ας τῆς Μακεδονίας.

» 38.

» ωτηρίῳ 1637.»

«Τὰ στοιχεῖα τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης εἰσὶ τὰ μὲν συντεταγμένα, τὰ δὲ συγκεκολλημένα, ὡς τὰ πόλλαι ἐν χρήσει ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς βιβλίαις· αἱ δὲ ἐξαλειφθεῖσαι λέξεις ἀναπληροῦνται εὐκόλως διὰ τῆς λατινικῆς:

«Metrophanes Critopulus ex Beribæa Macedonæa ætatis suæ anno 38, nativitatē Chrystus 1637.»

«Ὀλίγον δὲ παρακάτω ἀναγινώσκεται καὶ ἡ ἑξῆς ῥῆσις, ἑλληνιστί μόνον γεγραμμένη:

«Μηδὲν κατὰ τῆς συνειδήσεως» (1).

Ὡς τῇ ὑπὸ τοῦ ἀρχιμανδρίτου δημοσιευθείσῃ εἰκόνι διαφέρει κατὰ τι ἡ λατινικὴ ἐπιγραφὴ, πλεονεκτεῖ δὲ καὶ κατὰ τινα ὡσπύτως λατινικὴν, ποιηθεῖσαν «φιλικῆς καὶ εὐνοίας ἔνεκα», ὑπὸ Samuel Gloner, Argentinensis poeta laureat.

Ἐπειδὴ ὁ Μελέτιος δὲν καταλέγει, ἐκ παραδρομῆς βεβαίως, μεταξὺ τῶν πατριαρχευσάντων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τὸν ἡμέτερον Μητροφάνην, οἱ ἐν τῇ Μητροπόλει κληρικοὶ ἠγνῶσιν τίνας ἦτο ἡ εἰκὼν· παρεκαλέσαμεν δὲ αὐτοὺς νὰ φυλάττωσιν αὐτὴν ἐπιμελῶς.

Περὶ τοῦ Μητροφάνους ἔγραψεν ὀλίγον καὶ ὁ ἀοιδεὺς Οἰκονόμος ἐν τῷ Δ' τόμῳ τοῦ περὶ τῶν Ὁρμηνευτῶν συγγράμματος αὐτοῦ (σελ. 170 καὶ 1066)· παραβαλλόμενα ὁμῶς πρὸς τὰ σήμερον δημοσιευόμενα ἐξελέγχονταί πως μὴ ἀκριβῆ.

M A P H.

Δύο ὅλα ἔτη παρήλθον, ἀφ' ἧς ἀπέθανεν ὁ Βερρύς (1), ὁ πατριάρχης τῶν ἀπὸ δικαστηρίου ῥητόρων, τὸ κύχημα τοῦ δικανικοῦ τῶν Παρισίων κύκλου, καὶ σήμερον ἀναγγέλλομεν τὸν θάνατον τοῦ Μαρῆ, ἐταίρου τοῦ Βερρύ, ἵσου δ' ἐκείνῳ κατὰ τὴν ῥητορικὴν δεινότητα καὶ τέχνην, ὑστεροῦντος δὲ μόνον κατὰ τὸ κλέος· διότι, ὁμολογήσωμεν τὴν ἀλήθειαν, ὁ Βερρύς ἦν ἡ κορωνὴ τῶν τοῦ δικαίου ἀγορητῶν, ὁ πρότασις τῶν νομομαθῶν τῆς Γαλλίας. Ἐὰν ἐπέζη ὁ Βερρύς βεβαίως ἤθελεν ἐξυμνήσει τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν δεινότητα τοῦ φίλου αὐτοῦ Μαρῆ, παραδίδων τὸν ῥητὸν ὅρον τὸν ἐγγραφέντα ἐν τῇ διαθήκῃ τούτου, τοῦ νὰ μὴ ὁμιλήσῃ οὐδεὶς ἐπὶ τὸν τάφον αὐτοῦ.

Πρὸ ὀλίγων μόλις μηνῶν ὁ δικηγορικὸς σύλλογος τῶν Παρισίων πανηγυρικῶς ἐώρταζε τὴν ἐνιαύσιον πέντηκονταετηρίδα τῆς εἰσόδου τοῦ δικηγόρου Μαρῆ εἰς τὸν δικαστικὸν κλάδον, καὶ ὁ ἑξῆς αὐτὸς ἀνὴρ, ὁ ὕπατος τῶν νομομαθῶν, ὁ συνάδελφος αὐτοῦ ὁ παρὰ πάντων ἀγαπώμενος καὶ τιμώμενος, εὐτυχὴς καὶ συγκεκινημένος μέχρι δακρύων ἐκ τῆς συμπαθητικῆς ταύτης ἐκδηλώσεως τῆς χαρᾶς καὶ τῆς μεγάλης τιμῆς, ἀνταπέδιδεν ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας τὰς εὐχὰς, ὡς ἀπένειμον εἰς αὐτόν. Σήμερον δὲ ἡ φωνὴ τοῦ Μαρῆ, ἡ εὐγλωττος καὶ μελίρρυτος ἐκείνη φωνή, εἰσήγησε διὰ παντός· ἡ καρδίᾳ ἡ μᾶλλον εὐαίσθητος δι' ὅ,τι καλὸν καὶ ὡραῖον ἐν τῷ κόσμῳ αὐτῷ ἔπαυσε πάλλουσα διὰ παντός.

Ὁ Μαρῆ ἐγεννήθη εἰς Auxerre τὴν 15 Φεβρουαρίου 1797. Τὰ ἐγκύκλια αὐτοῦ διδασκαλίας μαθήματα, ἦλθεν εἰς Παρίσιους ἵνα σπουδάσῃ τὸ δίκαιον, καὶ ἐνεγράφη εἰς τὸ ἀνώτατον δικαστήριον τὸ 1819. Ἐπὶ τινὰ χρόνον σκεφθεὶς νὰ ἀφιερωθῇ εἰς τὴν διδασκίαν τοῦ δικαίου, ἀπέσχε τῆς ἰδέας αὐτῆς ἔνεκα τῶν πολιτικῶν τοῦ δοξασίῳ καὶ ἀφωσιώθῃ ὀριστικῶς εἰς τὸ δικηγορικὸν στάδιον.

Δίκαί περὶ τύπου ἀπένειμον εἰς αὐτὸν ἀξιοθαυμάστους ἐπιτυχίας καὶ ταχεῖαν φήμην. Τὸ ὕψος τῆς φράσεως, τὸ εὐγενὲς τοῦ λόγου καὶ τῶν κινήσεων, τὸ γέννατον καὶ διορατικὸν βλέμμα, τὸ εὐγενὲς τοῦ προσώπου αὐτοῦ, ταῦτα πάντα ἤρμαζον θυμασίως εἰς τοιαύτης φύσεως ὑποθέσεις. Αἱ ὑψηλαὶ θεωρίαι καὶ ἡ ἀποκάλυψις φιλοσοφικῶν ἰδεῶν, αἵτινες εὗρισκον παρ' αὐτῷ ἡγῶν εὐχερῶς, εὐχαρίστουν αὐτὸν καὶ ἀπαγγέλλων αὐτὰς ἠσθάνετο ἑαυτὸν ἀναπαύομενον. Τὸ 1832 ἠγόρευσε ἐπὶ δικαστηρίου ὑπὲρ

(1) Ἰδε Πανδ. τίμ. ΙΔ', σελ. 307.

(1) Ὁρα φυλλάδ. Πανδ. 447 σελ. 299.